Advies regio Noord-Veluwe

‘Samen verder voor een gezond Noord-Veluwe 2022 – 2025’

Aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de Gemeenten Oldebroek, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Elburg.

Algemeen:

In de nota staat aangegeven dat "de regionale nota volksgezondheid is gebaseerd op de landelijke nota Volksgezondheid 2020-2024 en biedt een kader voor lokale uitwerking". De regionale nota, die gebaseerd is op de landelijke nota, is tevens tot stand gekomen in overleg met netwerkpartners, delegaties van gemeenteraden en vertegenwoordigers van de Adviesraden. Er is gebruik gemaakt van wat er tijdens die bijeenkomsten aan informatie is opgehaald. *Het is daarom ook verstandig om aan te geven in de nota dat het een uitwerking is van lokaal beleid, zodat de kaders helder blijven.*

Overigens kunnen we ons vinden in de grote lijn en strekking van de nota. Daarbij hebben we de volgende kanttekeningen en adviezen.

1)Uitgezette lijnen in eerdere notities vragen om aanvulling:

De lijnen die getrokken zijn in een eerdere notitie worden doorgetrokken. De worsteling tussen enerzijds de verantwoordelijkheid van de overheid en anderzijds de vrije keuzes van de burgers komt duidelijk naar voren in de visie zoals verwoord op pag. 8 bij 2.3: *´Vanuit de publieke gezondheidszorg inspireren en stimuleren de gemeenten op de Noord-Veluwe inwoners tot het kiezen voor een gezonde leefstijl. ´* Deze worsteling herkennen wij. Wel missen we in de visie de integrale benadering en de verantwoordelijkheid van de gemeente om beleid te ontwikkelen. Inspireren en stimuleren is o.i. (te) weinig verantwoordelijkheid nemen.

Ons advies is om in de visie ook te verwoorden dat "de gemeente integraal beleid ontwikkelt en samenwerkt met partners in de gemeenten om gezondheid te bevorderen voor iedereen." De integrale benadering zal plaatsvinden mede vanuit andere wetten en regels zoals de Omgevingswet, het VN verdrag, de WMO, de Jeugdwet en de Participatiewet, het onderwijs, de gezondheidszorg etc. Deze zijn voor burgers en overheid niet vrijblijvend. In de nota komen die elementen overigens wel terug, maar het zou explicieter kunnen, ook in de visie. Dan wordt het accent meer gelegd op een bredere kijk naar de samenleving.

Ook missen we, naast het inspireren en stimuleren, het faciliteren door onder meer een goede uitvoering van de Omgevingswet. In ambitie 5.4 wordt die wel aangegeven, maar daar ligt volgens ons te veel de nadruk op groen. Het gaat om een totaal goed leefklimaat, juist bij nieuwbouw of renovatie van buurten in voorzieningen, gemengde woonvormen etc.

2) **Uitgangspunt 4 op pag. 9:**

Bij uitgangspunt 4 op pag. 9 gaat het om een "Brede integrale benadering van gezondheid: Health in all Policies ofwel 'Gezondheid in het totale beleid". Hier ligt een grote uitdaging voor colleges en gemeenteraden om dit waar te maken. We adviseren om bij financiële keuzes op alle beleidsterreinen gezondheid" (ook mentale gezondheid en welzijn) in besluitvorming doorslaggevend te laten zijn. In ieder geval om bij beleidskeuzes evenwichtige keuzes te maken, waarbij gezondheid niet ondergeschikt mag zijn aan financiële of economische overwegingen.

3**) De relatie tussen gezondheid en de Sociaal Economische Status**:

De relatie tussen gezondheid en Sociaal Economische Status (SES) is goed aangegeven.
We adviseren om bij uitvoering van beleid hier aandacht voor te hebben.

4) **De speerpunten:**

De gekozen speerpunten herkennen we en *in zijn algemeenheid* ondersteunen we de keuzes. Bij enkele speerpunten zien wij graag nog wat aanvullingen.

Speerpunt 2 "Gezond ouder worden:

Bij het tweede speerpunt 'Gezond ouder worden' missen we het thema eenzaamheid. We zijn ons er van bewust dat dit een lastig thema is, maar we stellen voor dit wel in de nota op te nemen en wij adviseren u er een ambitie aan te koppelen.

In relatie tot het thema eenzaamheid onder ouderen vragen wij u om ook expliciet aandacht te besteden aan eenzaamheid onder jongeren. De coronapandemie heeft ons immers laten zien dat ook jongeren aan gevoelens van eenzaamheid lijden.

Uitgangspunt in uw nota bij dit speerpunt is dat u er naar streeft dat ouderen zo lang mogelijk vitaal blijven en langer thuis wonen, zelfstandig en met behoud van eigen regie. Wij adviseren u hier de ambitie aan te koppelen dat er voldoende woningen beschikbaar komen voor ouderen.

Bij speerpunt 4 "gezondheidsklachten verkleinen":

We vinden het een sterke ambitie om in ongelijk te investeren om gelijkheid te bevorderen:
Ambitie 6.4: "Vanaf 2024 passen we de kernwaarden van de gezonde leefomgeving toe - met voorrang in straten en buurten met gezondheidsachterstanden. *We durven in ongelijk te investeren om gelijkheid te bevorderen.*

De keuze om gezondheidsklachten breed te verbinden met alle beleidsterreinen omarmen we eveneens van harte, omdat gezondheidsklachten veelal ontstaan door een combinatie van persoonlijke kenmerken en omstandigheden (de sociale determinanten). Zoals u ook weergeeft in uw nota, is het bekend dat veel van deze sociale determinanten samen hangen met de economische status.

We adviseren u daarom om in deze brede aanpak specifiek aandacht te hebben hoe u de mensen die leven in armoede kunt bereiken.

We gaan we er van uit dat meerjarenbegrotingscycli er aan bijdragen dat 2024 hier als ingangsdatum is genoemd. De Adviesraden pleiten voor zo mogelijk eerdere invoering.

5) Het schema op pagina 12:

Op pagina 12 staat onder het schema de zin: "Volgens de cijfers staat de Noord-Veluwe er niet heel slecht voor. De cijfers laten ook geen verdere daling van het middelengebruik zien." Deze zin vraagt om een nadere toelichting. Ten opzichte waarvan staat de Veluwe er niet heel slecht voor? Vraagt deze conclusie niet juist om extra actie?

6) Regionale samenwerking van de gemeenten met netwerkpartners in de regio:

In verband met het bevorderen van de gezondheid streeft u naar regionale samenwerking met netwerkpartners in de regio. Dit beschrijft u in uw nota o.a. onder 2.2. Wij kunnen hieruit niet opmaken of de huisarts ook een rol toebedeeld krijgt. Ons advies is dan ook om Medicamus (coöperatie van huisartsen) hierin mee te laten doen.

7) Uitwerking in concrete doelen:

De uitdaging ligt er voor de colleges om er in de uitwerking concrete doelen van te maken, met lokale plannen voor de uitvoering en met evaluatiemomenten. Als Adviesraden zullen we dit traject volgen.

8) Het taalgebruik in de nota:

Het taal gebruik is ambtelijk en daardoor moeilijk leesbaar voor de "niet in het onderwerp ingevoerde inwoner". Wij adviseren u de nota te communiceren met de inwoners via een begrijpelijke samenvatting via de geëigende communicatiekanalen (uw website, Huis aan Huiskrant etc.), zodat zij er kennis van kunnen nemen.

9) Tot slot:

Tot slot adviseren we om lokaal, echt werk te maken van een inclusieagenda waar meedoen, toegankelijkheid, huisvesting voor iedere inwoner, ongeacht handicap, afkomst, seksuele geaardheid, mogelijk is.

Adviesraden Sociaal Domein Noord-Veluwe.
18 november 2021